

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 2.

Izšla vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Recepti se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Plačila vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem čak. uradu št. 18.533.

K zasedanju oblastnih skupščin.

Kljub vsemu razočaranju je še vse polno optimistov, ki pričakujejo od danes otvorenih oblastnih skupščin bogatstvo velikih stvari. Mi tega optimizma nimamo niti najmanj in smo mnenja, da bodo tudi nove oblastne skupščine samo novo in krepko razočaranje.

Saj te treba samo površno pogledati pravilnik o oblastnih skupščinah, ki je bil podpisan v petek, pa je takoj jasno, da niso oblastne skupščine pravzaprav nič drugega ko pomožni organ finančnega ministra. Ne skupščine, ne njeni člani in ne ljudstvo, temveč samo finančni minister odloča o njenih izdatkih. Samo to pravico ima skupščina, da povzra državni davek še za polovico in zato prevzame del državnih funkcij, a o vsem drugem nima besede.

Ne čudimo se, da je tako, ker bi bilo nasprotno čudno, če bi bilo drugače. Saj smo prišli do oblastnih skupščin, da sani nismo vedeli kako. Pred skoraj petimi leti bi se morale oblastne skupščine po zakonu že sestati, pa nikdar niso dovolili tega radikali, ki so po znanem dovtipu oni četrti jugoslovanski narod, ki vlada nad Srbi, Hrvati in Slovenci. Sedaj pa smo jih nakrat dobili, ker so pač radikali naselili raznim suflerjem in misli, da bodo oblastne volitve vrgle ob tla Radiča. In samo zato, ne pa zaradi zahteve ljudstva, smo dobili oblastne skupščine.

Zato pa tudi vse po tem izgleda. Danes se sestanejo oblastne skupščine, a nimajo nobenega denarja. Tudi v nobenem drugem oziru ni preskrbljeno in če ne bi bila ljubljanska avtonomija pogazena, potem ljubljanske oblastne skupščine sploh ne bi imele kje zborovati.

Začetek oblastnih skupščin je torej nad vse slab in mislimo, da bo še slabši. Zakaj radikali nimajo nobenega interesa na oblastnih skupščinah. V prvi vrsti že zaradi tega, ker imajo vso državno oblast v svojih rokah. Kaj jim bodo torej oblastne skupščine, ko bi morali vsled njih samo deliti oblast z drugimi. Samo pomislimo na Bosno, kjer ne bodo mogli radikali niti v en oblastni odbor spraviti le enega svojega člana. In da bi se potem radikali navduševali za oblastne skupščine? Na plan, kdor je tako naiven!

Zato pa tudi mislimo, da je na današnji seji oblastnih skupščin na mestu samo energičen protest. Protest proti gaženju zakona, ki je bilo izvršeno, da so se oblastne skupščine sklicale tako pozno. Protest proti temu, da so oblastnim skupščinam odvzete vse pravice in protest proti temu, da naj bo oblastna skupščina samo pomožni organ beograjske vlade.

Vseeno, kateri stranki pripadajo člani oblastnih skupščin in vseeno tudi ali ne, vsi morajo enodušno protestirati, ker se oblastnim skupščinam ne dajo te pravice, ki jim gredo.

A ne samo protestirati je treba, temveč tudi manifestirati za nam vsem skupen cilj. Dolžnost obeh slovenskih oblastnih skupščin je danes, da manifestirajo za nedeljeno Slovenijo in da manifestirajo tako glasno, da bo Beograd znal, da je ta zahteva neodjenljiva.

Brez moči so danes oblastne skupščine, a močne in uplívne morajo postati in to bodi program vseh članov oblastnih skupščin. V njih se mora pričeti širsko zasnovan boj za ljudske pravice. Naloga oblastnih skupščin je, da ozdra-

Oblastne skupščine.

SPLITSKA SKUPŠČINA.

Split, 23. febr. V Splitu se zelo zanimajo za prvo sejo oblastne skupščine. Tehnične priprave za skupščino so že končane. Že zdavnaj je bilo jasno, da je HSS, ki ima večino, gospodar situacije. Zastopniki HSS se še vedno posvetujejo o nastopu na današnji prvi seji skupščine. Zastopniki oblastne skupščine vseh strank so se soprozumerili z velikim županom dr. Perovićem, da bodo od notranjega ministristva zahtevali 1.200.000 dinarjev za prvo trimesečje, da se s tem omogoči prvo delo oblastnih skupščin.

SPORAZUM MED HSS IN DZ ZA OB- LASTNE SKUPŠČINE BOSNE.

Sarajevo, 23. februarja. Včeraj so bile končane vse priprave za današnje oblastno skupščino. Med Zemljoradniki, Demokrasko zajednico in HSS so se vsa pogajanja povoljno končala. Po sporazumu, ki je bil sklenjen med njimi, bo dobila Demokratska zajednica predsednika oblastne skupščine v sarajevski, tuzlanski in bihaški oblasti, podpredsednika pa v mostarski travniški in banja-luški. HSS dobi predsednika v Mostaru in Travniku ter podpredsednika v Sarajevu. Zemljoradniki dobe predsednika v Banjaluki, podpredsednika pa v Bihaču.

PRIPRAVE ZA ZAGREBSKO SKUP- ŠČINO.

Zagreb, 23. febr. Včeraj od 10. do 12. so zborovali oblastni zastopniki HSS. Po tem sestanku je bilo izdano tole poročilo:

»Od 70 zastopnikov je bilo navzočih 64. Stefan Radič je obvestil skupščinarje, kako mora potekati današnja prva seja oblastne skupščine in kako morajo

OBTOŽNICA PROTI BOŽI MAKSIMO- VIČU.

Beograd, 23. febr. Jutri v četrtek pride v narodni skupščini na dnevni red obtožba HSS proti Boži Maksimoviću zaradi nepravilnosti pri zadnjih oblastnih volitvah. Za to sejo vlada v vsej politični javnosti veliko zanimanje in prav tako v skupščini. Izgleda po vsem, da bo to značilna seja, ki bo pokazala, kakšno razpoloženje vlada pri posameznih parlamentarnih skupinah napram Boži Maksimoviću. Pričakujejo, da bo spopad med vlado in opozicijo jako oster.

Boža Maksimović je baje sklenil, da bo pri obrambi čim mirnejši in da se bo skušal izogniti vsem bučnim pojasnjevanjem. V prvi vrsti bo naglašal, da on ni niti kriv niti odgovoren za dejanja, zaradi katerih je obtožen, ker jih ni on izvršil, temveč podrejeni organi. Razen tega bo skušal, za mnogo nepravilnosti napraviti odgovorne same člane HSS, da bi na ta način ublažil obtožbo, ki so jo prav oni vložili zoper njega. Poudarjal bo, da so odšli nekateri ministri HSS v Vojvodino in tam osebno vplivali na krajevna oblastva.

Obtožba proti Maksimoviću je bila vložena iz sredine narodne skupščine in se mora po zakonu o ministrski odgovornosti postaviti najkasneje v 15 dneh na dnevni red. Jutri je zadnji dan

ne skoraj brez pravic, s strankarstvom pa bodo izgubile celo svoj obstoj.

Pozdravljamo vse člane oblastne skupščine kot borce za ljudske pravice, kot bojovnike za Zedinjeno Slovenijo in kot vojske demokracije in upamo, da se ne bomo razočarali nad člani skupščine tako, kakor smo razočarani nad skupščinami, kakršne je dala vlada.

poslanci po poslovníku postopati. Nato je bilo rešeno več načelnih vprašanj.

Prvo je bilo vprašanje volitev v oblastni odbor. Sklenjeno je bilo, da morajo priti v odbor kolikor mogoče strokovnjaki, tudi če bi oni ne bili člani oblastne skupščine, kajti zakon daje skupščini pravico, da si izbere oblastni odbor tudi izven svojih vrst. Z velikim navdušenjem je bil sprejet sklep, da stopi vse vodstvo HSS v oblastni odbor.

Nato je bilo sklenjeno, da se načelno osvoji novi stalni poslovnik, kakor ga je izdelalo vodstvo HSS.

Sprejeto je bilo tudi besedilo obširne pozdravne brzojavke, ki se bo po prečitavanju kraljevega ukaza v skupščini poslala Nj. Vel. kralju.

Obširna razprava se je razvila o ministrski uredbi glede finansiranja oblastnih skupščin. Uredbi se očita, da je nepopolna in da finansiranje skupščin ne more na njej temeljiti. Naglašeno je, da je v tej naredbi najboljša tista določba, ki pravi, da je oblast isto kakor pokrajina in da se mora tista imovina, ki je bila v Hrvatski in Slavoniji deželna imovina, izročiti oblastem.

Kar se tiče sodelovanja več oblastnih skupščin, je bilo sklenjeno, da bi bilo sklenjeno, da bi bilo praktično najboljši, če bi se vse štiri oblasti Hrvatske in Slavonije združile in skupno upravljale prejšnje deželno imetje, ker določata že ustava in zakon o oblastni in srezki samoupravi, da se lahko združi več oblasti za izvrševanje skupnih poslov in za obrambo skupščinskih interesov. Govorjeno je bilo o potrebi ožjega sodelovanja s primorsko-krajiško oblastjo na eni strani in z osiješko oblastjo na drugi strani.

tega roka. Skupščina pa lahko na zahtevo ministra podaljša ta rok za 10 dni. Ker Boža Maksimović te zahteve ni stavil zato se ta rok ni podaljšal.

Če skupščina z večino glasov sklene prost prehod na dnevni red, je obtožba odbita in se ne more več ponoviti.

Če pa se obtožnica sprejme, se odredi predhodna preiskava nad obtoženim ministrom. V ta namen se v tajnem glasovanju izvoli preiskovalni odbor 12 članov, ki potem stvar preiskuje in o uspehu poroča skupščini v roku, ki mu ga ta določi. Na podlagi tega poročila sklene skupščina z dvetretjinsko večino prisotnih poslancev, ali naj se minister obtoži. Če se sklene obtožba, se pozovejo člani preiskovalnega odbora, da vložijo obtožnico, ki jo podpisata predsednik in poročevalec. Če se nobena točka obtožbe ne sprejme, je predlog odklonjen in se obtožba v istem zasedanju ne more ponoviti. Če pa skupščina sklene, da se mora minister obtožiti, potem se stvar izroči državnemu sodišču.

ŠAHOVSKI TURNIR.

V ponedeljek so se odigrale vsečete partije: Capablanca je potolkel Niemcoviča. Partija Niemcovič—Marshall je končala z zmago Niemcoviča, partija Aljehin—Vidmar pa remis, dočim partija Spielmann—Aljehin še ni končana.

Končno stanje po II. kolu: Capablanca 1½, Vidmar in Niemcovič 1, Aljehin in Spielmann ½ (1), Marshall ½.

vijo naš parlamentarizem in da končajo z vsemi sanjami v diktaturi. Trdnjave demokracije morajo biti oblastne skupščine.

In verujemo, da morejo oblastne skupščine vse to doseči, če ne bodo samo torišče za strankarske boje. Valed strankarstva so danes oblastne skupšči-

Otvoritev ljubljanske oblast- ne skupščine.

V zborovalnici razpuščenega ljubljanskega občinskega sveta so se danes ob osmih zbrali člani novo izvoljene ljubljanske skupščine k njeni otvoritvi. Člani so se zbrali polnoštevilno in je med njimi razpoloženje dobro. Zato tudi upamo, da bodo vsi brez izjeme na strankarsko pripadnost krepko branili pravice oblastne skupščine ter dosegli, da ne bo oblastna skupščina čisto odvisna od vlade, temveč da bo pravi parlament prebivalstva ljubljanske oblasti.

10 minut po 8. je javil v imenu članov kluba SLS dr. Brocelj, da je njegov klub sklenil, da se člani skupščine udeležijo najprej maše v stolnici in je povabil vse ostale člane, da jim slede. Nato so odšli poslanci SLS k maši.

Ker je bil veliki župan brzojavno poklican v Beograd, bo otvoril skupščino dr. Andrejka.

Seja oblastne skupščine se je nato pričela ob 9.

Kakor čujemo, bodo člani kluba poslancev SLS prečitani na današnji seji dve deklaraciji in izjavili nezaupnico vel. županu dr. Baltiču. Ravno tako bodo izrekli člani mariborske skupščine nezaupnico velikemu županu dr. Pirkmajerju.

Zanimanje javnosti za sejo oblastne skupščine je bilo silno minimalno. Vzrok je v tem, ker je število vstopnic na gale-rijo tako majhno.

Posamezni klubi so se tudi že konstituirali.

Načelnik kluba SLS je dr. Brocelj, podnačelnika Josip Gostinčar in Jakob Jarc in tajnik dr. Milavec.

Eksekutivo kluba pa tvorijo: načelnik, podnačelnika ter kot odbornika dr. Natlačen in prof. E. Jarc.

Mariborski klub SLS pa se je konstituiral takole: načelnik dr. Veble, podnačelnik Kranjc, tajnik Hrastelj in blagajnik Tomaž Ovčar.

Klub poslancev SKS je izvolil za svojega načelnika inž. Zupančiča in za tajnika g. Bukovca.

NAPETOST MED ANGLIJO IN RUSIJO NARASČA.

Moskva, 23. februarja. Neka skupina poslancev centralne eksekutive sovjetske unije je na svojih sejah protestirala proti vsakemu pogajanju z Angleško vlado. Govorniki so povdarjali, da je angleška vlada očitno sovražno razpoložena napram sovjetski vladi. Sedanja angleška vlada popolnoma zatajuje prejšnja načela Anglije o svobodi. Govorniki so vpraševali sovjetsko vlado, kaj misli storiti proti temu, da se angleška vlada stalno vmešava v notranje zadeve Rusije, in ali smatra sovjetska vlada glede na tajne angleške pretuje za potrebno, prekiniti rusko-britanske trgovske zveze. Na to vprašanje je odgovoril Litvinov, ki je naglasil, da v sami Angliji dobiva komunistična tendenca vedno večji razmah. Sovjetska vlada je vsak čas pripravljena za mirno rešitev sporov z direktnimi pogajanj.

BOMBARDIRANJE ŠANGAJA.

London, 23. februarja. Iz Šanghaja javljajo, da je včeraj ob 5. zjutraj neka kitajska vojna ladja začela streljati na Šanghaj. Tuji so pobegnili in se zatekli v evropske naselbine. Sestavljene so bile takoj prostovoljne čete. Kakor se doznava, je disciplina čet v Šanghaju popolnoma odnehala. Same čete požigajo pri umiku mesta in vasi.

Iskustveni: Aleksander Rebenšnikar. — Urejuje Vladimir Svatek. — Za tiskarno »Merkur« odgovarja Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.

- - Širite - -
„Narodni Dnevnik“!